

HÁRMASUGRÁS

A KONKÁV KÖZÖSSÉGI TÉR OKTATÁSI PROGRAMJA TÁRSADALMI HÁTRÁNYOKKAL ÉLŐ FIATALOK SZÁMÁRA

TARTALOM

ELŐSZÓ.....	3
ÚTMUTATÓ A TANANYAG HASZNÁLATÁHOZ	4
MODUL 1 - ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK.....	5
I. alkalom	6
II. alkalom.....	10
III. alkalom.....	14
IV. alkalom.....	17
MODUL 2 - EMBERI ÉS GYERMEKJOGOK	20
I. alkalom	21
II. alkalom.....	25
III. alkalom.....	29
IV. alkalom.....	32
MODUL 3 - GAZDASÁGI ALAPISMERETEK	35
I. alkalom	36
II. alkalom.....	40
III. alkalom.....	43
IV. alkalom.....	46
SEGÉDLETEK.....	49

ELŐSZÓ

Az alábbi foglalkozástervek egy olyan **komplex, közösségi nevelési program** részei, amelyet a Ferencváros rehabilitációs területének peremén működő alacsonyküszöbű ifjúsági közösségi terünkben – Konkáv Közösségi Térben - valósítottunk meg. Napi szinten találkozzunk olyan fiatalokkal és családokkal, akik összetett társadalmi hátrányokkal élnek. A program ezekre a valós élethelyzetekre próbál reagálni.

A célcsoportunkat jellemzik a munkaerőpiacról való kiszorulás, az oktatási nehézségek, az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés, valamint a társadalomban való eligazodás hiánya. Ezeket a problémákat súlyosbítja az alapvető ismeretek – mint például az állampolgári jogok, a jogérvényesítés vagy a pénzügyi tudatosság – hiánya. A fiatalok gyakran úgy érzik, hogy környezetük nem figyel rájuk, és nem nyújt számukra valódi lehetőséget a társadalmi részvételre.

Ezért dolgoztuk ki ezt az oktatási programot, amely **célzottan támogatja a társadalmi integrációt, az esélyegyenlőséget és a közösségi részvételt**. A foglalkozások hosszú távú célja, hogy a résztvevők ne csak ismereteket szerezzenek a társadalom, a politika és a gazdaság működéséről, hanem képessé váljanak tudatos döntéshozásra, véleményalkotásra és aktív állampolgári szerepvállalásra is.

A tananyag gyakorlati alapokon nyugszik, ezáltal élménypontú, interaktív módszerekre épül, amely lehetőséget ad a saját élményen keresztüli tanulásra. A modulok során a résztvevők olyan kérdéseket dolgoznak fel, mint:

MIT JELENT ÁLLAMPOLGÁRNAK LENNI?

MILYEN KIADÁSAI ÉS BEVÉTELEI LEHETNEK EGY HÁZTARTÁSNAK? MILYEN SZEMPONTOK SZERINT ÉRDEMES KÖLTSÉGVETÉST KÉSZÍTENÜNK?

HOGYAN MŰKÖDIK AZ ÁLLAM VAGY AZ ÖNKORMÁNYZAT? MI-LYEN SZOLGÁLTATÁSOKAT TUD NYÚJTANI SZÁMUNKRA?

MILYEN JOGAI VANNAK EGY GYERMEKNEK VAGY FELNÖTTNEK? MILYEN HELYZETEKBE TALÁLKOZHATUNK JOGSÉRTÉSSEL, ÉS MIT TEHETÜNK ELLENE?

Bízunk benne, hogy ezek a foglalkozástervek hasznos eszközt nyújtanak mindazon szakemberek számára, akik hátrányos helyzetű fiatalokkal dolgoznak – legyenek ők ifjúság segítők, iskolai szociális munkások, szociálpedagógusok, pedagógusok. A tananyag célja, hogy **a segítő szakemberek támogatást kapjanak ahhoz, hogy az állampolgári, emberi jogi és pénzügyi ismereteket közérthetően, élményszerűen és a fiatalok élethelyzetéhez illeszkedve tudjanak feldolgozni.**

ÚTMUTATÓ

A TANANYAG HASZNÁLATÁHOZ

Ez a tananyag három nagy témakört ölel fel:

- **állampolgári ismereteket,**
- **emberi és gyermekjogokat,**
- valamint **gazdasági alapismereteket.**

Minden témakör egy-egy modulként jelenik meg, amely négy egymásra épülő foglalkozást tartalmaz. A foglalkozástervek részletesen bemutatják az adott alkalom célkitűzéseit, időkeretét, szükséges eszközeit, valamint a gyakorlatok menetét. A gyakorlati leírásokat segítő kérdések és mellékelt segédanyagok egészítik ki, amelyek támogatják a szakembereket a foglalkozások megtervezésében és lebonyolításában.

Ezeknek az anyagoknak célja, hogy kiindulópontot adjanak a felkészüléshez – ugyanakkor minden esetben az adott célcsoport sajátosságaihoz, élethelyzetéhez és igényeihez igazítva érdemes őket alkalmazni, hogy a kitűzött célok valóban sikeresen teljesülhessenek.

MODUL 1

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

ÖSSZESÍTETT CÉLKITÜZÉS, BEVEZETŐ

A MODUL 1 fő célkitűzései, hogy a résztvevők **elméleti és gyakorlati tudást** szerezzenek az **állampolgári alapismeretek és az aktív állampolgárság témakörében**. A témák mélyebb megértésével képessé válnak felismerni a mindennapi életükben előforduló, közügyeket érintő helyzeteket, valamint ezek lehetséges megoldási módjait. Ide tartozik például annak megértése, hogy mely közszolgáltatások – mint a szociális támogatások, lakcímbejelentés, oktatási ügyek, egészségügyi ellátás vagy okmányügyintézés – mely igazgatási szerv hatáskörébe tartoznak, és ezek az ügyek milyen formában – személyesen, online vagy írásban – intézhetők.

A modul további célja, hogy a résztvevők **gyakorlati ismereteket szerezzenek a választási folyamat menetéről**, beleértve a szavazólap felépítését és a szavazás egyes lépéseit. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy tudatosabban és aktívabban éljenek állampolgári jogaikkal, és megerősödjön részvételük a demokratikus folyamatokban.

I. ALKALOM

IDŐKERET: 2X60 PERC

CÉLKITÜZÉS: A résztvevők biztonságos, támogató csoporthelyzetben megkezdhesék a közös munkát, ismerkedjenek egymással, és kialakítsák saját csoportszabályaikat. A közösségépítés mellett bevezetést kapnak az állampolgári alapismeretek témájába: közösen gondolkodnak arról, mitől működik egy ország, milyen alapvető jellemzői vannak egy működő társadalomnak. A cél, hogy az elvontabb társadalmi fogalmakat saját élményen keresztül, játékos formában közelítsük meg.

FOGLALKOZÁSTERV:

6

1. NYITÓKÖR - KI VAGYOK ÉN?

FELADATLEÍRÁS: Mielőtt a résztvevők bemutatkoznak, egyénileg mindenkinek választania kell egy vagy két asszociációs kártyát, amely szerinte a leginkább tükrözi a személyiségét vagy azt, ahogyan önmagát látja. A kártyákat elhelyezhetjük a kör közepén, jól látható módon, de akár a terem különböző pontjain is szétszórhatjuk, ha mobilizálni szeretnénk a csoportot. A kártyaválasztást követően kerül sor a bemutatkozó körre. Minden résztvevő megosztja a becenevét, ahogy szeretné, hogy szólítsuk, majd röviden bemutatja és indokolja, hogy miért éppen azt a kártyát választotta.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK:

Melyik kép mutatja meg legjobban, hogyan látod most önmagad – akár személyiségként, akár hangulatként?

Ha választanod kellene egy kártyát, amit 'névjegyként' adnál át a többieknek, melyik lenne az, és miért?

Van olyan kártya, ami szerinted jól kifejez valamit belőled, amit mások talán még nem is tudnak rólad?

ESZKÖZIGÉNY:

asszociációs kártyák
(pl. Dixit)

2. JÉGTÖRŐ JÁTÉK - KÖZÖS TÉRKÉP

FELADATLEÍRÁS: A csoport feladata, hogy rajzoljon le minél több olyan dolgot, ami közös a csoport összes résztvevőjében. Legyen szó hobbikról, érdeklődési körökről, kedvenc ételekről, utazási élményekről, lakóhelyről vagy más személyes tapasztalatokról. A feladat során ösztönözzük, hogy egymással beszélgetve, kérdéseket felvetve fedezzék fel a közös pontokat.

ESZKÖZIGÉNY: egy nagy papírlap, filctollak vagy színes ceruzák

3. GYAKORLAT I. - SZABÁLYALKOTÁS

FELADATLEÍRÁS: Arra kérjük a résztvevőket, hogy legalább egy szabályt fogalmazzanak meg, amihez tartanunk kell magunkat a foglalkozások alatt. Ezeket a gondolatokat post-it cetlire kell felírniuk, majd a csoport közepén, összehajtván elhelyezni. Ezután a facilitátor összegyűjti ezeket a javaslatokat, és egyenként felolvassa őket a csoportnak. A javaslatokat követően a résztvevők demokratikus módon, szavazással választják ki a számukra legmegfelelőbb szabályokat. Amikor egy javaslat vegyes fogadtatást kap, lehetőség nyílik arra, hogy a szabály szerzőjét megszólítsuk, és kérjük, hogy fejtse ki részletesebben a gondolatait. Ez segít abban, hogy a szerző megvédje javaslatát, és ezzel megerősítse a választók véleményét. A végleges, kiválasztott szabályokat közösen felírjuk egy jól látható helyre, hogy mindenki számára egyértelműek és követhetőek legyenek. Amikor elkészült a közös szabályzat, akkor zárásként a csoport minden tagja aláírhatja.

ESZKÖZIGÉNY: egy nagy papírlap, filctollak vagy színes ceruzák

4. GYAKORLAT II. - ÉPÍTSÜNK EGY ORSZÁGOT!

FELADATLEÍRÁS: A résztvevőket csoportokra osztjuk, akár előre megszervezve, akár helyben alakítva a csoportokat. Minden csapat kap egy nagyméretű lapot, amelyen közösen dolgozhatnak. A csoportok feladata, hogy megalkossanak egy saját országot. Ehhez részletesen ki kell dolgozniuk az alábbiakat: az ország neve; az ország hivatalos nyelve; kik élhetnek az országban és ennek milyen feltételei vannak; az ország szabályai: mi az, amit szabad és mi az, ami tilos; az ország címerének és zászlajának megtervezése; az ország feladatai; milyen fizetőeszközt használnak, a hatalmi rendszerek kialakítása: ki hozza meg a döntéseket, ki alkotja a szabályokat. Miután elkészültek, a csoportok bemutatják egymásnak a saját országukat, ismertetve a legfontosabb jellemzőket.

A gyakorlat végén - ezen kérdésen haladva: **Mi az, ami elengedhetetlen egy ország, állam működéséhez?** - közösen kiemeljük azokat a legfontosabb pontokat, amelyek elengedhetetlenek egy ország, állam működéséhez. Ezzel párhuzamosan a kiemelt gondolatokat egy gondolattérképben rögzítjük, amely rendszerezi az állam témakörében szerzett ismereteket. A gondolattérkép segítségével tehát rögzítjük, hogy minden országnak van: önálló területe, állandó lakossága, saját törvényei, címere, zászlaja, himnusza, pénzneme és hatalmi rendszerei.

ESZKÖZIGÉNY: nagy papírlapok, filctollak, színes ceruzák.

5. SZÜNET

6. ZÁRÓKÖR

FELADATLEÍRÁS: A csoport minden tagja kiválaszthat egy vagy több kártyát, amely leginkább tükrözi azt, hogy hogyan érezte magát a mai napon vagy a foglalkozás során. Ezután megoszthatja a többiekkel, miért éppen azt a kártyát választotta, és milyen érzések vagy gondolatok kapcsolódnak hozzá.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Ha egy kártyán keresztül kellene elmondanod, mit viszel haza a mai napból, melyiket választanád?

Melyik kép mutatja meg a legjobban, hogyan éreztet magad ma a csoportban?

Ha most címkézned kellene a mai napodat, a kártyád milyen címet kapna?

Melyik kép áll a legközelebb ahhoz a hangulathoz, ami-ben most vagy?

ESZKÖZIGÉNY:
asszociációs kártyák
(pl. Dixit)

II. ALKALOM

IDŐKERET: 2X60 PERC

CÉLKITŰZÉS: A résztvevők elmélyítik a társadalmi működéssel kapcsolatos ismereteiket, megértik az állam és az önkormányzat fogalmát, szerepét és feladatait. Ezáltal különbséget tudnak tenni az állami és önkormányzati feladatok között, és tudatosítják, hogy ezek hogyan hatnak a saját életükre.

FOGLALKOZÁSTERV:

10

1. NYITÓKÖR – ILYEN AZ ARCOM...

FELADATLEÍRÁS: Minden résztvevő kap egy sárga kartonból kivágott kört, amelyre egy olyan arcot (emoji-szerű ábrát) kell rajzolnia, ami a legjobban kifejezi a jelenlegi hangulatát. Az arc lehet ismert emoji is, de akár saját, egyedi hangulatjel is készülhet – a lényeg, hogy tükrözze, hogyan érzi magát az adott pillanatban. Miután elkészültek a rajzok, a résztvevők megosztják egymással, mit rajzoltak és miért éppen azt választották.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK:
Melyik emoji mutatja meg a legjobban, hogyan érzed magad most?

A mai napon melyik emoji-val tudsz leginkább azonosulni?

ESZKÖZIGÉNY:
előre kivágott körlapok, színes ceruzák, filcek

2. JÉGTÖRŐ JÁTÉK - VOLTÁL MÁR VALAHA?

FELADATLEÍRÁS: A csoport a terem egyik végében sorakozik fel, a másik végpont a cél. A facilitátor indítja a gyakorlatot; olyan kérdéseket tesz fel, amelyek a résztvevők tapasztalataira, képességeire vagy élményeire vonatkoznak. Például: Tudsz-e...? ,Voltál már olyan helyzetben, hogy...?, vagy Megcsináltad-e már valaha...? Ha egy résztvevő válasza igen, akkor egy lépést tesz előre. Ha a válasz nem, akkor egyet hátra lép. Amikor valaki eléri a terem bármelyik végét - akár a kiindulópontot, akár a célállomást-, átveheti a kérdező szerepét. Alternatívaként a személyesebb vagy érzékenyebb kérdéseknél biztosíthatjuk a résztvevőknek a tartózkodás lehetőségét - ilyenkor mozdulatlanul maradhatnak -.

3. GYAKORLAT I. - TUDOD VAGY TIPPELED?

FELADATLEÍRÁS: A résztvevők játszhatnak egyénileg vagy párokban. A facilitátor 1-1 állítást olvas fel – ezek közül az egyik igaz, a másik hamis. A résztvevők tippelnek: ha az első, akkor jobb kezüket, ha a második, akkor bal kezüket kell felemelniük. További körökben a válaszadás módját lehet variálni, ezáltal viccesebbé téve a feladatot. Például lehet lábbal jelezni, leguggolni, helyet változtatni. Az állításokat mindig közösen átbeszéljük, értelmezzük.

ESZKÖZIGÉNY: állítás-párok segédlet

4. SZÜNET

5. GYAKORLAT II. – ÁLLAM VAGY ÖNKORMÁNYZAT? PÁROSÍTSD JÓL!

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor két nagy lapot helyez ki, az egyikre „Állam”, a másikra „Önkormányzat” felirat kerül, lehetőség szerint illusztrációval kiegészítve. A résztvevők felváltva húznak egy-egy cetlit, amelyen egy adott fogalom, vagy feladatkör szerepel. A csoport feladata, hogy közösen megvitassák az adott elem tartalmát, majd azt a megfelelő intézményhez párosítsák. Fontos, hogy minden résztvevő legalább egy cetlit párosítson valamelyik kategóriához.

ESZKÖZIGÉNY:
kulcsszavak
segédlet

6. ZÁRÓKÖR – ILYEN AZ ARCOM...

FELADATLEÍRÁS: A résztvevők előveszik a nyitókörben kapott körlapjukat, és annak hátoldalára egy újabb emoji-t rajzolnak, amely a jelenlegi, a foglalkozás végén érzett hangulatukat fejezi ki. Az ábra lehet ismert emoji vagy egyedi, személyes hangulatjel – a lényeg, hogy hitelesen tükrözze az adott pillanat érzelmi állapotát. Miután mindenki elkészült, a résztvevők sorban bemutatják a friss emoji-rajzukat, és röviden megindokolják a választásukat. Alternatív lehetőségként – ha a csoport igényli – előbb a nyitókörben készült ábrát is bemutatják, majd az újat, így jól érzékelhetővé válik az esetleges változás a hangulatukban a foglalkozás során.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Melyik emoji mutatja meg a leginkább, hogyan érzed magad a foglalkozás végén?

A foglalkozás melyik része volt az, ami segített abban, hogy ezt az emoji-t válaszd?

ESZKÖZIGÉNY:
nyitókörben
használt körlap

1. MODUL II. ALKALOM SEGÉDLETEK

- [Állításpárok segédlet](#)
- [Kulcsszavak segédlet](#)

III. ALKALOM

IDŐKERET: 2X60 PERC

CÉLKITŰZÉS: A résztvevők alapvető ismereteket szereznek a választások működéséről, különbséget tesznek az önkormányzati és az országgyűlési választások között. Megismerkednek a választójog alapelveivel, valamint a demokratikus részvétel fontosságával.

FOGLALKOZÁSTERV:

14

1. NYITÓKÖR - HANGULATPALETTA

FELADATLEÍRÁS: A csoport körben helyezkedik el, a kör közepén a facilitátor különböző színű papírlapokat helyez el. Minden résztvevő válasszon ki egy olyan színt, amely leginkább tükrözi a mai hangulatát. Ezután röviden ismertesse, mit jelent számára ez a szín, és hogyan kapcsolódik az aktuális érzelmi állapotához. Példák: „Kék vagyok, mert nyugodt vagyok.” „Piros, mert energikus.” „Szürke, mert kicsit fáradt vagyok.”

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK:

Ha ma egy színnel kellene megmutatnod, hogyan érzed magad, melyik lenne az?

Milyen szín illik leginkább a mai hangulatodhoz?

ESZKÖZIGÉNY:

A5-ös vagy annál kisebb méretű színes lapok

2. JÉGTÖRŐ JÁTÉK - MEGVAGY!

FELADATLEÍRÁS: A csoport egy kört alkot, a résztvevők mindkét karjukat kinyújtják oldalra. A bal tenyér felfelé néz, a jobb mutatóujj pedig a mellette álló bal tenyerébe mutat. A facilitátor jelzésére mindenki megpróbálja elkapni a bal tenyerében lévő mutatóujjat, miközben megakadályozza, hogy az ő ujját elkapják.

3. GYAKORLAT I. - VÁLASZTÁSI SZIMULÁCIÓ

FELADATLEÍRÁS: A gyakorlat felvezetéseként az Országház Filmműhely YouTube csatorna A magyar választási rendszer című videóját közösen megnézzük, és ezt követően kiemeljük a főbb fogalmakat. Mint például; párt, országgyűlés, választójog, választás folyamata, választás feltételei.

Ezt követően a résztvevőket két csoportra osztjuk, amelyek ezáltal két képzeletbeli pártot fognak alkotni. Mindkét csoport feladata, hogy elkészítsenek egy kampányprogramot, amely bemutatja, hogy hogyan szeretnék fejleszteni a közösségi területet, milyen új programokat vezetnének be. A kampányterveket plakát formájában kell elkészíteniük, amelyeken szerepelniük kell a párt neve, közösen képviselt értékek, célkitűzések és javaslatok. Ezeken a plakátokon megjelenhetnek vizuális elemek, szlogenek egyaránt. Mindkét csoport a plakát elkészítését követően bemutatja az elképzeléseiket a másik csoportnak. A prezentációk után titkos szavazás következik, amely során a résztvevők egy-egy szavazólapra név nélkül voksolhatnak arra a kampányra, amelyet megvalósításra legérdemesebbnek tartanak. A szavazólapokat egy közösen kijelölt „urnába” helyezik, majd a szavazatszámolás után kihirdetésre kerül az eredmény.

ESZKÖZIGÉNY:

Vetítéshez: számítástechnikai eszköz, internetelérés, kivetítő.

Gyakorlathoz: két nagy papírlap, filctollak, színes ceruzák, szavazólapoknak üres papír, az urnához egy kartondoboz

4. SZÜNET - A FACILITÁTOR A SZÜNET IDEJÉBEN ÖSSZESZÁMOLJA A SZAVAZATOKAT.

5. ZÁRÓKÖR - SZAVAZÁS EREDMÉNYÉRE REFLEKTÁLÁS

FELADATLEÍRÁS: A gyakorlat lezárásaként ismertetjük a szavazás eredményét, majd a résztvevők egy közös beszélgetőkör keretében reflektálnak az élményeikre.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Miért fontos, hogy mindenkinek lehetősége legyen beszólni, hogyan alakuljon a saját közössége?

Milyen érzés volt részt venni a kampánytervezés folyamatában?

Mi alapján döntöttél arról, hogy melyik csapat programjára adod a szavazatodat?

Miért lehet fontos, hogy egy közösség vagy egy társadalom rendszeresen választásokat tartson?

Forrás:

Országház Filmműhely YouTube csatorna A magyar választási rendszer című videója: <https://www.youtube.com/watch?v=LKOqcjEDOVU>

Matthew D. Liddle (2019): Tanítani a taníthatatlant – Élménypedagógiai Kézikönyv, Pressley Ridge Magyarország Alapítvány

IV. ALKALOM

IDŐKERET: 2X60 PERC

CÉLKITŰZÉS: A résztvevők a helyi önkormányzati látogatás keretében a megszerzett ismereteiket intézményi kontextusban is összekapcsolják, ezáltal mélyítve tudásukat a demokrácia, a választások és a közéleti részvétel témakörében. A gyakorlat során fejlesztik kommunikációs és együttműködési készségeiket, valamint újabb információgyűjtési technikákat sajátítanak el. Az interjúkészítés és annak feldolgozása lehetőséget teremt mások véleményének megértésére, és a társadalmi sokszínűség szempontjainak felismerésére.

FOGLALKOZÁSTERV:

17

1. NYITÓKÖR - HANGULATPALETTA

FELADATLEÍRÁS: A csoport körben helyezkedik el, a kör közepén a facilitátor különböző színű papírlapokat helyez el. Minden résztvevő válasszon ki egy olyan színt, amely leginkább tükrözi a mai hangulatát. Ezután röviden ismertesse, mit jelent számára ez a szín, és hogyan kapcsolódik az aktuális érzelmi állapotához. Példák: „Kék vagyok, mert nyugodt vagyok.” „Piros, mert energikus.” „Szürke, mert kicsit fáradt vagyok.”

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Ha ma egy színnel kellene megmutatnod, hogyan érzed magad, melyik lenne az?

Milyen szín illik leginkább a mai hangulatodhoz?

ESZKÖZIGÉNY: A5-ös vagy annál kisebb méretű színes lapok

2. JÉGTÖRŐ - SZÍNES TALÁLKOZÁSOK

FELADATLEÍRÁS: A csoport minden tagja húz egy színes papírdarabot egy dobozból. Az azonos színű lapot húzók automatikusan egy csoportot alkotnak. A kialakult 3-4 fős csoportok a későbbi gyakorlat során együtt dolgoznak majd. A játék célja a csoportok véletlenszerű, játékos kialakítása, ami elősegíti a nyitottságot és új kapcsolatok létrejöttét.

ESZKÖZIGÉNY: színes papírdarabok, lehetőség szerint minimum 4 darab különböző szín

3. GYAKORLAT I. - KÉRDEZZÜK MEG AZ UTCA EMBERÉT!

FELADATLEÍRÁS: A csoportok feladata, hogy a kapott interjú kérdések mentén egy 2-3 perces videót készítsenek. Amennyiben az interjúalany nem járul hozzá a rögzítéshez, válaszait írásban kell rögzíteni. A felvételen legalább 2-3 fő válaszait kell rögzíteni, akik lehetnek járókelők, ismerősök a környéken. Az interjúkészítés megkezdése előtt minden esetben fontos átbeszélni az interjúkészítés szabályait; megszólítás, bemutatkozás, engedélykérés a válasz rögzítésére. A videókat a csoportok a foglalkozás végén bemutatják.

ESZKÖZIGÉNY: interjúkérdések segédlet, interjú feladatlap segédlet, videórögzítésre alkalmas elektronikai eszközök, papír, toll

4. SZÜNET

5. ZÁRÓKÖR - KÖZÖS „VETÍTÉS” ÉS MEGOSZTÁS

FELADATLEÍRÁS: A csoportok bemutatják az elkészült videóikat, majd megosztják, milyen válaszokat kaptak, tapasztaltak-e eltérő véleményeket, vagy volt-e valami, ami meglepte őket. Lehetőség szerint reflektáljanak arra is, hogy ők maguk hogyan gondolkodnak a témáról a hallottak fényében.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Milyen válaszokat kaptatok az interjúalanyoktól?
Volt köztük meglepő?
Tapasztaltatok eltérő véleményeket? Hogyan hatott ez rátok?
Mi volt nehéz vagy könnyű az interjúkészítés során?
Mi az, amit ti máshogy gondoltok, mint a megkérdezett emberek?
Milyen érzés volt kérdezőként megszólítani embereket?

ESZKÖZIGÉNY:
interjú kérdések
segédlet, interjú
feladatlap segédlet

IV. ALKALOM SEGÉDLETEK

- [Interjúkérdések segédlet](#)
- [Interjú feladatlap segédlet](#)

MODUL 2

EMBERI ÉS GYERMEKJOGOK

ÖSSZESÍTETT CÉLKITÜZÉS

A MODUL 2 fő célkitűzése, hogy a résztvevők **mélyebb ismereteket szerezzenek az emberi és gyermekjogokról, és ezeket az ismereteket képesek legyenek alkalmazni a mindennapi életük során.**

Tehát fő célkitűzés, hogy a résztvevők ne csupán az elméleti jogismeret szintjén maradjanak, hanem képesek legyenek a tanultakat párosítani konkrét élethelyzetekkel, és így felismerni, ha őket vagy környezetüket jogsérelem éri. A modul másik kiemelt célja, hogy a résztvevők **megismerjék a jogsértések kezelésének lehetséges módjait, és tájékozottabbá váljanak a segítségkérési lehetőségekről.** Ennek érdekében különféle hatóságokkal és civil szervezetekkel ismerkednek meg, amelyekhez jogsérelem esetén fordulni lehet – legyen szó gyermekvédelmi intézményekről, ombudsmani irodáról, iskolai segítőkről vagy jogsegélyszolgálatokról. A résztvevők ezáltal nemcsak a jogaikat tanulják meg felismerni, hanem azt is, hogyan tudják azokat érvényesíteni és megvédeni saját vagy mások nevében.

I. ALKALOM

IDŐKERET: 2X60 PERC

CÉLKITÜZÉS: A résztvevők megismerjék az emberi jogok alapvető tartalmát, közösen gondolkodjanak azok jelentőségéről, és fejlődjön a jogokkal kapcsolatos tudatosságuk. A közös értelmezésen keresztül képesek legyenek felismerni, hogy milyen helyzetekben sérülhetnek ezek a jogok, és milyen társadalmi következményekkel járhat, ha ezek a változások nem kerülnek időben felismerésre. A foglalkozás célja továbbá, hogy fejlessze a résztvevők kritikai gondolkodását, empátiáját és társadalmi felelősségérzetét az emberi jogok védelmében.

FOGLALKOZÁSTERV:

1. JÉGTÖRŐ - HOVA ÁLLSZ?

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor eldöntendő kérdéseket tesz fel a csoportnak. A csoporttagok a válaszuk alapján helyezkednek el a térben. Akik nem tudnak dönteni, azok a tér közepén megállhatnak. A két oldal képviselői érvekkel próbálhatják meggyőzni a középen állókat, hogy álljanak az ő oldalukra. További alternatíva, ha a résztvevők veszik át a facilitátor szerepét, és ők maguk tesznek fel eldöntendő kérdéseket a csoportnak. Példa: Nyár vagy tél? Sós vagy édes nasi? Úszás vagy biciklizés? TikTok vagy YouTube? Társasjáték vagy videójáték? Könyv vagy film?

2. GYAKORLAT I. – BARNA HAJNAL CÍMŰ TÖRTÉNET FELDOLGOZÁSA

FELADATLEÍRÁS: A Barna Hajnal című történet bemutatása videó vagy képi formában, lehetőségeink szerint. Ezt követően idővonalat készítünk; a csoport kap néhány kép- és szövegkártyát, amelyeken a történet különböző eseményei szerepelnek. Például: teraszon beszélgetés, macskatartás korlátozása, kutyatartás korlátozása, Charlie kedvenc városi napilapjának betiltása, egyfajta napilapot lehet csak olvasni, bizonyos könyveket kitiltanak a könyvtárakból...és így tovább. A csoport feladata, hogy ezeket a kártyákat időrendi sorrendbe állítsák.

Majd kiosztásra kerülnek az ember jogi kártyák, számozás szerint haladunk, tehát az első ponttól indulunk. Mindenki felolvassa a kártyát, együtt értelmezzük, majd a csoport feladata, hogy elhelyezze az idővonalon aszerint, hogy melyik helyzetben sérült az adott jog.

Ezt követően a következő kérdés mentén haladunk; Hogyan reagáltak az emberek a változásokra? Kiosztásra kerül mindenki számára három különböző színű körlap; fehér: elfogadták a változásokat, kék: kételkedtek, de nem tettek ellene, piros: ellenálltak.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK:

Mikortól kezdték el a szereplők észrevenni, hogy valami nincs rendben?

Mi változott meg a hétköznapi életükben?

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK:

Melyik volt a leggyakoribb reakció?

Miért lehetett ez így?

ESZKÖZIGÉNY: A történet bemutatásához: számítástechnikai eszköz, internetelérés, kivetítő. Idővonal gyakorlathoz: Kép és szövegkártyák, emberjogi kártyák segédlet, színekódos korongok

2. GYAKORLAT 1. – BARNA HAJNAL CÍMŰ TÖRTÉNET FELDOLGOZÁSA

Ezt követően a következő kérdés mentén haladunk tovább; Milyen példákat látsz a világban vagy a történelemben, ahol az állam korlátozta az emberek jogait? Érdekes a korosztály történelmi tudásához kapcsolódó történelmi eseményeket példaként kiemelni. Példa: II. világháborúban a Holokauszt, Észak-Koreában a különböző cenzúra, Egyesült Államokban a TikTok applikáció bizonyos ideig tartó korlátozása.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Mikortól kezdték el a szereplők észrevenni, hogy valami nincs rendben?

Mi változott meg a hétköznapi életükben?

ESZKÖZIGÉNY:

A történet bemutatásához: számítástechnikai eszköz, internetelérés, kivetítő.

Idővonal gyakorlathoz: kép és szövegkártyák, emberjogi kártyák segédlet, színes korongok

3. SZÜNET

4. ZÁRÓKÖR

FELADATLEÍRÁS: A gyakorlat lezárásaként a résztvevők egy közös beszélgetőkör keretében reflektálnak magára a történetre, a feladatokra.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Mit gondoltok, miért fontos felismerni az ilyen apró változásokat a társadalomban?

Mi az, amit ebből a történetből a saját életetekre tudtok vonatkoztatni?

Melyik feladat vagy beszélgetés volt a legérdekesebb számotokra? Miért?

I. ALKALOM SEGÉDLETEK

- [Emberjogi kártyák segédlet](#)

Forrás:

Matthew D. Liddle (2019): Tanítani a taníthatatlant – Élménypedagógiai Kézikönyv, Pressley Ridge Magyarország Alapítvány, Budapest

Emberjogi kártyák: <https://www.szechenyikastely.hu/dokumentumok/16-dokumentumok/160-emberi-jogok-egyetemes-nyilatkozata-gyerekeknek>

Franck Pavloff (2016): Barna hajnal papírszínház, Csimota Kiadó, Budapest

Elektronikus forrás:

CsimotaTV YouTube csatorna: Barna hajnal (Papírszínház-mese Pechan Eszter előadásában) című videó: https://www.youtube.com/watch?v=0st4w_so8h4

Amnesty International Magyarország YouTube csatorna: Mesés Emberi Jogaid 3. rész - Barna Hajnal című videó: <https://www.youtube.com/watch?v=IM-VI3W-T8nQ>

Théâtre le Levain YouTube csatorna: Barna hajnal című videója: <https://youtu.be/vaz9H17D8xl>

II. ALKALOM

IDŐKERET: 2X60 PERC

CÉLKITŰZÉS: A résztvevők találkoznak a gyermekjogok fogalmával, közösen értelmezik azok tartalmát, és konkrét példákon keresztül gyakorolják a jogok felismerését és értelmezését a mindennapi életben. A foglalkozás során megismerik azokat a segítő fórumokat, szervezeteket is, amelyekhez jogsérelem esetén segítségért fordulhatnak.

FOGLALKOZÁSTERV:

1. JÉGTÖRŐ - HOL ÁLLSZ?

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor gyermekjogokkal kapcsolatos eldöntendő állításokat olvas fel a csoport számára - konkrét példák a segédletben találhatóak -. A résztvevők válaszuk szerint helyezkednek el a térben; az egyik oldal az „egyetértek”, a másik a „nem értek egyet” álláspontot képviseli. A bizonytalanok a tér közepén maradhatnak. Az oldalak képviselői érvekkel próbálják meggyőzni a középen állókat, hogy csatlakozzanak hozzájuk.

ESZKÖZIGÉNY: gyermekjogok-állítás segédlet

2. GYAKORLAT I. – HOL KEZDŐDNEK AZ EMBERI JOGOK? ITT NÁLUNK!

FELADATLEÍRÁS: A csoport feladata, hogy rajzolják le a környéküket, feltüntetve a lakóhelyüket, a fontosabb közösségi helyeket, mint például a posta, templom, iskolák, óvodák, bölcsődék, parkok...stb. A csoport sajátosságaitól függ, hogy mi lesz a térkép kiindulópontja, tehát ha iskolás csoporttal végzed a foglalkozást, akkor az iskolájuk helyezkedik el középen, ha tanoda közösséggel, akkor pedig a tanoda, és így tovább. Ha elkészült a térkép, akkor gyermekjogi kártyákat kapnak, és aszerint kell elhelyezniük a térképen, hogy egyes területekhez mely gyermek jogok kapcsolódnak. Ezáltal átbeszéljük, hogy mely jog mit foglal magába.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Van olyan része a térképeteknek, ahol sűrűbben jelennek meg az gyermeki jogok? Mivel magyarázzátok ezt?

Vannak olyan részek, amelyekhez nem vagy alig kötődik gyermekijog? Ezt mivel magyarázzátok?

ESZKÖZIGÉNY: nagy papírlap, filctollak, színes ceruzák, gyermekjogi kártyák segédlet

SZÜNET

3. GYAKORLAT II.

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor a résztvevők számára kioszt post-it cetliket, arra kéri a csoport tagjait, hogy gondolkodjanak el azon, mit lehet tenni, ha sérülnek a jogaik, illetve hová fordulhatnak segítségért ilyen helyzetben. A facilitátor ösztönzheti a csoporttagjait, hogy vizsgálják meg újra a közös térképüket, vagy keressenek rá az interneten, akár a ChatGPT segítségét is kérhetik. A felmerülő ötleteket pedig írják le a post-it cetlikre, és ragasszák rá a közös térképünkre. A facilitátor egyenként felolvassa a felragasztott cetlik tartalmát, ahol hiányosságokat észlel a tudásban, kiegészíti az információkat, ahol pedig helyes válaszokat talál, azokat megerősíti.

ESZKÖZIGÉNY: előző gyakorlaton használt térképes papírlap, post-it cetlik, filctollak, színesceruzák, számírástechnikai eszközök, internetelés

4. ZÁRÓKÖR

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor vezetésével a résztvevők reflektálnak a foglalkozáson szerzett tapasztalataikra és ismereteikre. Mindenki lehetőséget kap arra, hogy megossza gondolatait és érzéseit a tanultakkal kapcsolatban, valamint közösen összegzik a foglalkozás legfontosabb tanulságait egy szóban vagy rövid megfogalmazásban.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Tudsz olyan helyzetet, amikor fontos lehet ismerni a jogaidat?

Mi volt a legérdekesebb dolog, amit ma tanultál?

Melyik feladat tetszett a legjobban, és miért?

Ha egy szóval kellene összefoglalnod a mai foglalkozást, mi lenne az?

II. ALKALOM SEGÉDLETEK

- [Gyermejjogi kártyák segédlet](#)
- [Gyermejjogi állítások segédlet](#)

Forrás:

Brederode-Santos, Claeys, Fazah, Schneider, Szelényi (2009): Kiskompasz- Kézikönyv a gyermekek emberi jogi neveléséhez, Kiadó: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal – Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat

Matthew D. Liddle (2019): Tanítani a taníthatatlant – Élménypedagógiai Kézikönyv, Pressley Ridge Magyarország Alapítvány, Budapest

Gyermejjogi kártyák elektronikus elérése: <https://unicef.hu/gyermekjogok>

III. ALKALOM

IDŐKERET: 2X60 PERC

CÉLKITŰZÉS: A résztvevők elmélyítik ismereteiket az emberi és gyermekjogokról, gyakorolják azok felismerését konkrét élethelyzetekben. Emellett megismerkednek az interjúzás alapjaival, és saját maguk fogalmazzák meg kérdéseiket a témában, amely által fejlődnek a kommunikációs, kérdésfeltevési és kritikai gondolkodási készségeik.

FOGLALKOZÁSTERV:

1. NYITÓKÖR

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor felvezeti a témát az előző alkalomra való visszautalással. Az asztalra jogokat ábrázoló kártyákat helyez ki, melyeket a résztvevők körbejárnak, átnéznek, majd kiválasztanak egy számukra ismerős vagy fontos jogot. Ezután megosztják választásukat, elmondják, mit jelent számukra az adott jog, és beszélnek arról, találkoztak-e már vele a való életben.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK:

Miért ezt a jogot választottad?

Mit jelent szerinted ez a jog?

Találkoztál már ezzel a joggal a mindennapokban?

ESZKÖZIGÉNY:

I-II. alkalom emberi és gyermekjogi kártya segédlet

2. GYAKORLAT I. – ÁLLJ A JOGODRA!

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor a terem különböző pontjain, A4-es papírlapokra írt jogkategóriákat helyez el. A csoporttagoknak kiosztásra kerülnek élethelyzeteket leíró vagy képi illusztrációkat tartalmazó kártyák. Feladatuk eldönteni, hogy az adott élethelyzet mely jogkategóriákhoz kapcsolódik, és eszerint a megfelelő helyre állni. A feladat többkörös, hiszen minden résztvevő több élethelyzet kártyát is kap, de egyszerre mindig csak egy kártyához igazítva állhat a megfelelő helyre. Miután egy kör végén mindenki elhelyezkedett, sorban bemutatják kapott kártyájukat, és megindokolják választásukat, majd közösen megbeszéljük az összefüggéseket és a jogok jelentését.

ESZKÖZIGÉNY: A4-es papír, tollak, ragasztószalag vagy bluetech ragasztó, élethelyzet kártya segédlet, jogkategóriák segédlet

3. SZÜNET

4. GYAKORLAT II. – INTERJÚRA FELKÉSZÜLÉS

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor arra kéri a csoporttagjait, hogy egyénileg vagy párban gondolkodjanak el, milyen kérdéseket tennének fel az utcán járó embereknek az emberi jogok témájában. A kérdések lehetnek információgyűjtő jellegűek – tények, ismeretek feltérképezése-, vagy véleménykérőek – személyes nézőpontok, tapasztalatok megismerése-. A csoporttagoknak a kérdéseiket egy post-it cetlire kell, hogy felírják. Ezt követően a facilitátor összegyűjti a kérdéseket, és közösen átnézik, hogy melyek a legrelevánsabbak, illetve szükség esetén javaslatokat tesz a kérdések továbbfejlesztésére.

ESZKÖZIGÉNY: post-it cetlik, tollak, filcek, színes ceruzák

5. ZÁRÓKÖR

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor vezetésével a résztvevők reflektálnak a foglalkozáson szerzett tapasztalataikra és ismereteikre. Mindenki lehetőséget kap arra, hogy megossza gondolatait és érzéseit a tanultakkal kapcsolatban, valamint közösen összegzik a foglalkozás legfontosabb tanulságait egy szóban vagy rövid megfogalmazásban.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Eltudsz-e képzelni olyan helyzetet, amikor hasznát vehetnéd annak, amit ma tanultunk?

Ha egy szóval kellene összefoglalnod a mai foglalkozást, mi lenne az?

III. ALKALOM SEGÉDLETEK

- [Emberjogi kártyák segédlet](#)
- [Gyermekjogi kártyák segédlet](#)
- [Élethelyzet kártya segédlet](#)
- [Jogkategóriák segédlet](#)

IV. ALKALOM

IDŐKERET: 2X60 PERC

CÉLKITŰZÉS: Az emberi és gyermek-jogok témakörének összefoglalása és megerősítése a résztvevőkben, valamint annak biztosítása, hogy a megszerzett ismereteket képesek legyenek a gyakorlatban alkalmazni. Emellett a résztvevők fejlesztik az interjúkészítés gyakorlati készségeit, különös hangsúlyt fektetve a hatékony megszólításra, az aktív hallgatásra, valamint a verbális és nonverbális kommunikációs elemekre.

FOGLALKOZÁSTERV:

1. JÉGTÖRŐ - INTERJÚ SZIMULÁCIÓ

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor röviden bemutatja az interjúzás alapvető szabályait, külön hangsúlyt fektetve a megszólításra, a bemutatkozásra, valamint a verbális és nonverbális kommunikációs elemekre. Ezután a résztvevőket párokba rendezi, és kiosztja az interjú feladatlapokat és a kérdéssablonokat. A párok feladata, hogy gyakorolják az interjú készítését: az egyik résztvevő az interjúztató, a másik a járóke-lő szerepét tölti be. A gyakorlat végén szerepet cserélnek, hogy mindenki mindkét szerepben kipróbálhassa magát.

ESZKÖZIGÉNY:
interjú feladatlap
és interjúkérdések
segédlet

2. GYAKORLAT 1. – KÉRDEZZÜK MEG AZ UTCA EMBERÉT!

FELADATLEÍRÁS: A résztvevőket minimum 4 kisebb csoportra osztjuk. A csoportok feladata, hogy a kapott interjú kérdések mentén egy 2–3 perces videót készítsenek. Amennyiben az interjúalany nem járul hozzá a rögzítéshez, válaszait írásban kell rögzíteni. A felvételen legalább 2–3 fő válaszait kell rögzíteni, akik lehetnek járókelők, ismerősök a környéken. Az interjúkészítés megkezdése előtt minden esetben fontos átbeszélni az interjúkészítés szabályait; megszólítás, bemutatkozás, engedélykérés a válasz rögzítésére. A videókat a csoportok a foglalkozás végén bemutatják.

ESZKÖZIGÉNY: interjúkérdések segédlet, interjú feladatlap segédlet, videórögzítésre alkalmas elektronikai eszközök, papír, toll

3. SZÜNET

4. ZÁRÓKÖR – KÖZÖS „VETÍTÉS” ÉS MEGOSZTÁS

FELADATLEÍRÁS: A csoportok bemutatják az elkészült videóikat, majd megosztják, milyen válaszokat kaptak, tapasztaltak-e eltérő véleményeket, vagy volt-e valami, ami meglepte őket. Lehetőség szerint reflektálnak arra is, hogy ők maguk hogyan gondolkodnak a témáról a hallottak fényében.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Milyen válaszokat kaptatok az interjúalanyoktól? Volt köztük meglepő? Tapasztaltatok eltérő véleményeket? Hogyan hatott ez rátok? Mi volt nehéz vagy könnyű az interjúkészítés során? Mi az, amit ti máshogy gondoltok, mint a megkérdezett emberek? Milyen érzés volt kérdezőként megszólítani embereket?

IV. ALKALOM SEGÉDLETEK

- [Interjúkérdések segédlet](#)
- [Interjú feladatlap segédlet](#)

MODUL 3

GAZDASÁGI ALAPISMERETEK

ÖSSZESÍTETT CÉLKITÜZÉS

A MODUL 3 fő célkitűzése, hogy a résztvevők **gyakorlati és életközeli példákon keresztül fejlesszék pénzügyi tudatosságukat, és alapvető gazdasági ismereteket sajátítsanak el.** A foglalkozások során olyan alapfogalmakkal ismerkednek meg, mint a bevétel, kiadás, szükséglet, hitel, bankszámlaszám, illetve gyakorlatban is kipróbálják, hogyan lehet egy háztartási költségvetést megtervezni, fenntarthatóvá tenni, valamint milyen megtakarítási és döntési szempontokat érdemes figyelembe venni.

A résztvevők különféle élethelyzetek és háztartási jellemzők megismerésén keresztül képessé válnak pénzügyi döntések kritikus értékelésére, valamint arra, hogy saját lehetőségeikhez mérten felelős gazdálkodást alakítsanak ki. A modul során megtapasztalják, hogyan kell egy adott költségkerettel programot tervezni, miként lehet gazdálkodni váratlan helyzetekben, és milyen szerepe van a közös tervezésnek a csoportos döntéshozatalban.

I. ALKALOM

IDŐKERET: 2X60 PERC

CÉLKITÜZÉS: A résztvevők élménypedagógiai gyakorlatokon keresztül találkoznak a pénzügyi tudatosság alapfogalmaival, mint például a szükségletek, kiadás, bevétel, bankszámlaszám, hitel. A kooperatív gyakorlat által fejlesztik a résztvevők az együttműködési, kommunikációs és problémamegoldó készségeiket, valamint megalapozzák a gazdasági szemléletmód tudatos kialakulását.

FOGLALKOZÁSTERV:

36

1. JÉGTÖRŐ - SHHH! RENDEZŐDJ OKOSAN!

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor minden résztvevőnek kioszt egy lefordított francia kártyát, amelyet a résztvevők a homlokukhoz helyeznek anélkül, hogy megnéznék a saját lapjukat. A csoport feladata, hogy beszéd nélkül, nonverbális jelek, gesztusok és mimika segítségével próbálják meg magukat növekvő számsorrendbe rendezni. A játék során fontos, hogy senki ne mondja ki a számokat vagy ne adjon hangos instrukciókat – a csoport együttműködésen, megfigyelésen és egymásra figyelésen keresztül jut el a helyes sorrendig. Miután a csoport beállt a sorba, ellenőrzik, hogy sikerült-e a helyes növekvő sorrendet felvenni. Ezt követően a résztvevők két csoportra oszlanak: a páros számú és a páratlan számú kártyát viselők alkotják a két különálló csapatot, amelyek a foglalkozás további részében együtt dolgoznak.

ESZKÖZIGÉNY:
francia kártya

2. GYAKORLAT I. – FOGALOM TÁRSÍTÁS

FELADATLEÍRÁS: A két csapat tagjai megkapják a kiosztott gazdasági fogalmakat és hozzájuk tartozó definíciókat, életszerű példákat tartalmazó kártyákat. A feladatuk, hogy a kapott elemeket összepárosítsák a megfelelő fogalmakkal. Mivel a kártyák szándékosan össze-vissza vannak szétosztva a két csapat között, így a csapatoknak nem csak kommunikálniuk kell egymással, hogy megtalálják a helyes párosításokat, hanem fel kell ismerjék, hogy nem megfelelőek azok a számukra. A gyakorlat végén, a facilitátor segítségével közösen átbeszéljük a helyes megoldásokat.

ESZKÖZIGÉNY: fogalmak – társítandó jellemzők segédlet

3. SZÜNET

4. GYAKORLAT II. - SZITUÁCIÓS JÁTÉK: LAKATLAN SZIGET

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor felvezeti a két csapat számára a szituációs játékot: egy hajótörést követően egy lakatlan szigeten rekedtek, melynek környezeti adottságait és rendelkezésre álló felszereléseit pontosan ismer-tjük. A csoport feladata, hogy az információk alapján átfogó túlélési stratégiát készítsenek. A helyzetfeltárást és a túlélési stratégia kidolgozását egy előre elkészített feladatlap segíti, amely strukturált kérdésekkel irányítja a résztvevők gondolkodását - ösztönözve őket a kritikus problémamegoldásra, a prioritások felállítására és a csoporton belüli szerepek megosztására -. Miután elkészültek mindkét csoport ismerteti a túlélési stratégiáját, amelyben bemutatják; hogyan tervezték meg a túléléshez szükséges lépéseket, milyen szempontokat vettek figyelembe, és hogyan osztották fel a feladatköröket egymás között.

ESZKÖZIGÉNY: szituációs játék segédlet, papírlapok, filctollak, tollak, színes ceruzák

5. ZÁRÓKÖR

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor vezetésével a résztvevők reflektálnak a foglalkozáson szerzett tapasztalataikra és ismereteikre. Mindenki lehetőséget kap arra, hogy megossza gondolatait és érzéseit a tanultakkal kapcsolatban, valamint közösen összegzik a foglalkozás legfontosabb tanulságait egy szóban vagy rövid megfogalmazásban.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Mennyire volt egyszerű vagy nehéz a feladatok elosztása?

Mi alapján döntöttétek el, hogy mire van leginkább szükségetek?

Milyen nehézségekkel találkoztatok a feladat során?

3. MODUL I. ALKALOM SEGÉDLETEK

- [Fogalmak – társítandó jellemzők segédlet](#)
- [Szituációs játék segédlet](#)

Forrás:

Kovács Éva (2015): Játékok és feladatok a gazdasági ismeretek általános iskolai oktatásához - 7-8. osztályosoknak, Új Köznevelés folyóirat 2015/4. száma

<https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-kozneveles/jatekok-es-feladatok-a-gazdasagi-ismeretek-altalanos-iskolai-oktatasahoz>

II. ALKALOM

IDŐKERET: 2X60 PERC

CÉLKITŰZÉS: A résztvevők mélyítsék meglévő tudásukat gazdasági alapismeretek témakörében, valamint gyakorlati tapasztalatot szerezzenek a költségvetés-tervezés folyamatáról és a gazdasági változók hatásairól. Továbbá a csoportmunka és a szituációs feladat által fejlesztik a problémamegoldó, kommunikációs és együttműködési készségeiket.

FOGLALKOZÁSTERV:

40

1. JÉGTÖRŐ - EMBERI BINGO

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor kiosztja az emberi bingo lapokat, melyeken gazdasági témakörhöz kapcsolódó állítások szerepelnek. A résztvevők szabadon mozogva beszélgetnek egymással, hogy megtalálják azokat, akikre igazak az adott állítások. Amikor valakit megtalálnak, az illető nevét beírják a megfelelő mezőbe. A játék addig tart, amíg valaki teljes sorban – vízszintesen, függőlegesen vagy átlósan – el nem éri a bingo-t.

ESZKÖZIGÉNY:
emberi bingo lap
segédlet, tollak

2. GYAKORLAT I. – ÉLŐ MONOPOLY

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor a résztvevőket két csoportra osztja. Minden csoport egy adott háztartás jellemzőit kapja meg, például a családtagok számát, keresőtevékenységet végzők számát, valamint a lakhatási körülményeket és közlekedési szokásokat. A csoport feladata, hogy a megadott szempontok szerint készítsék el - az adott család számára - a legtakarékosabb költségvetés tervezetét. Miután elkészült a költségvetés, minden csoport húz egy szerencsekártyát, amely vagy plusz bevételt, vagy váratlan kiadást jelent. A csoportok ezt követően újra számolják a költségvetésüket. Ez a folyamat legalább három körön keresztül zajlik, minden kör után új szerencsekártyát húznak. A gyakorlat végén mindkét csoport bemutatja a háztartás jellemzőit, az elkészített költségvetéseket, valamint a figyelembe vett szempontokat. A facilitátor nyitott kérdésekkel vezeti a gyakorlat feldolgozását.

ESZKÖZIGÉNY:

költségvetés tervező
segédlet, háztartási jellemzők segédlet, szerencsekártyák segédlet

3. SZÜNET

5. ZÁRÓKÖR

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor vezetésével a résztvevők reflektálnak a foglalkozáson szerzett tapasztalataikra és ismereteikre. Mindenki lehetőséget kap arra, hogy megossza gondolatait és érzéseit a tanultakkal kapcsolatban, valamint közösen összegzik a foglalkozás legfontosabb tanulságait egy szóban vagy rövid megfogalmazásban.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Milyen tanácsokat adnátok egy valódi családnak a takarékos költségvetéshez?

Hogyan lehetne alkalmazni ezt a tudást a saját mindennapi pénzügyeitekben?

3. MODUL II. ALKALOM SEGÉDLETEK

- [Emberi bingólap segédlet](#)
- [Költségvetés tervező segédlet](#)
- [Háztartási jellemzők segédlet](#)
- [Szerencsekártyák segédlet](#)

III. ALKALOM

IDŐKERET: 2X60 PERC

CÉLKITŰZÉS: A résztvevők valós programötletek kidolgozása által gyakorlati tapasztalatot szereznek a költségvetés-tervezés alapelveiről. Megtanulják, hogyan lehet egy adott keretből optimálisan gazdálkodni, figyelembe véve a különböző kiadási és bevételi tényezőket, valamint a váratlan események pénzügyi hatásait. Ezáltal a résztvevők képesek lesznek reális, megvalósítható költségvetési terveket készíteni, és azokat kritikusan értékelni.

FOGLALKOZÁSTERV:

43

1. NYITÓKÖR - DOBD BE AZ ÖTLETED!

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor egy „ötletládát” – dobozt - helyez a terem közepére. Minden résztvevő kap egy cetlit, amire felírhat egy olyan programötletet, amit szívesen megvalósítana a csoporttal együtt. Ezek az ötletek a facilitátor és az intézmény egyeztetése alapján kerülnek majd megvalósításra. A gyakorlat célja, hogy a csoportok által kidolgozott költségvetések közül egyet valódi programként megvalósítsanak.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK:

Milyen programokon vettek már részt korábban, amelyek beváltak?

Milyen új ötleteitek vannak, amiket még nem próbáltatok közösen?

ESZKÖZIGÉNY:

egy kartondoboz, papír cetli, tollak, filctollak, színes ceruzák

2. GYAKORLAT 1. – KÖLTSÉGVETÉS KÉSZÍTÉS

FELADATLEÍRÁS: A csoport párokra bontva kisebb munkacsoportokat alkotnak. Az előző gyakorlat során összegyűjtött programötleteket facilitátor vezetésével közösen felolvassák. Majd minden pár választ egy programot, amelynek részletes költségvetését elkészítik az alábbi szempontok alapján: a résztvevők és kísérők száma, a program időtartama a helyszín és annak megközelítési módja, a belépődíjak a tervezett létszám alapján, valamint a szükséges eszközök. Az adatokat az interneten elérhető forrásokból vagy a facilitátor által előre összeállított anyagokból gyűjtik össze. A gyakorlat végén a csoportok bemutatják a költségvetéseket, majd közösen megszavazzák a három legjobb tervet. Ezek közül egyet a facilitátor és az intézmény egyeztetése alapján valósítanak meg a későbbiekben.

ESZKÖZIGÉNY: költségvetés tervező 2. segédlet, papírlapok, színes ceruzák, filctollak

3. SZÜNET

4. ZÁRÓKÖR

FELADATLEÍRÁS: A facilitátor vezetésével a résztvevők reflektálnak a foglalkozáson szerzett tapasztalataikra és ismereteikre. Mindenki lehetőséget kap arra, hogy megossza gondolatait és érzéseit a tanultakkal kapcsolatban, valamint közösen összegzik a foglalkozás legfontosabb tanulságait egy szóban vagy rövid megfogalmazásban.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Milyen kompromisszumokat kellett megkötni a költségvetés összeállításakor?

Melyik költségtétel volt a legnehezebben becsülhető?

Melyik programötlet tűnik számotokra a leginkább megvalósíthatónak, és miért?

Hogyan segíthet ez a tudás a való életben?

3. MODUL III. ALKALOM SEGÉDLETEK

- [Költségvetés tervező 2. segédlet](#)

IV. ALKALOM

IDŐKERET: 2X60 PERC

CÉLKITŰZÉS: A résztvevők elmélyítik a pénzügyi tervezéshez kapcsolódó ismereteiket, közösen definiálják a költségvetés fogalmát és jellemzőit, továbbá interjúkészítési gyakorlaton keresztül megismerik a pénzhez való viszony különböző aspektusait, különös tekintettel a családi pénzügyi szokásokra, nehézségekre és a pénzügyi tudatosság fejlesztésére.

FOGLALKOZÁSTERV:

46

1. JÉGTÖRŐ

FELADATLEÍRÁS: A múlt alkalommal készített költségvetéseket elővesszük és átbeszéljük, hogy a résztvevők milyen szempontok alapján választották ki a helyszíneket, a szolgáltatásokat, és hogyan tervezték meg a költségvetést. Ezután közösen elkészítünk egy gondolattérképet a költségvetés fogalmáról, jellemzőiről és arról, mire kell figyelni egy tervezés során.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Milyen szempontokat vettek figyelembe a költségvetés készítésekor?

Mit jelent számotokra a költségvetés?

Mik a legfontosabb jellemzői egy jó költségvetésnek?

Mire kell figyelni a tervezéskor, hogy reális legyen?

ESZKÖZIGÉNY:
nagy papírlap,
filctollak, színes ceruzák

2. GYAKORLAT 1. – KÉRDEZZÜK MEG AZ UTCA EMBERÉT!

FELADATLEÍRÁS: A résztvevőket minimum 4 kisebb csoportra osztjuk. A csoportok feladata, hogy a kapott interjú kérdések mentén egy 2–3 perces videót készítsenek. Amennyiben az interjúalany nem járul hozzá a rögzítéshez, válaszait írásban kell rögzíteni. A felvételen legalább 2–3 fő válaszait kell rögzíteni, akik lehetnek járókelők, ismerősök a környéken. Az interjúkészítés megkezdése előtt minden esetben fontos átbeszélni az interjúkészítés szabályait; megszólítás, bemutatkozás, engedélykérés a válasz rögzítésére. A videókat a csoportok a foglalkozás végén bemutatják.

ESZKÖZIGÉNY: interjúkérdések segédlet, interjú feladatlap segédlet, videórögzítésre alkalmas elektronikai eszközök, papír, toll

3. SZÜNET

4. ZÁRÓKÖR - KÖZÖS „VETÍTÉS” ÉS MEGOSZTÁS

FELADATLEÍRÁS: A csoportok bemutatják az elkészült videóikat, majd megosztják, milyen válaszokat kaptak, tapasztaltak-e eltérő véleményeket, vagy volt-e valami, ami meglepte őket. Lehetőség szerint reflektálnak arra is, hogy ők maguk hogyan gondolkodnak a témáról a hallottak fényében.

SEGÍTŐ KÉRDÉSEK: Milyen válaszokat kaptatok az interjúalanyoktól? Volt köztük meglepő? Tapasztaltatok eltérő véleményeket? Hogyan hatott ez rátok?

Mi volt nehéz vagy könnyű az interjúkészítés során?

Mi az, amit ti máshogy gondoltok, mint a megkérdezett emberek?

Milyen érzés volt kérdezőként megszólítani embereket?

3. MODUL IV. ALKALOM SEGÉDLETEK

- [Interjúkérdések segédlet](#)
- [Interjú feladatlap segédle](#)

SEGÉDLETEK

1. ÁLLÍTÁSPÁROK SEGÉDLET
2. KULCSSZAVAK SEGÉDLET
3. INTERJÚKÉRDÉSEK SEGÉDLET
4. INTERJÚ FELADATLAP SEGÉDLET
5. EMBERJOGI KÁRTYÁK SEGÉDLET
6. GYERMEKJOGI KÁRTYÁK SEGÉDLET
7. GYERMEKJOGI ÁLLÍTÁSOK SEGÉDLET
8. ÉLETHELYZET KÁRTYÁK SEGÉDLET
9. JOGKATEGÓRIÁK SEGÉDELT
10. FOGALMAK – TÁRSÍTANDÓ JELLEMZŐK SEGÉDLET
11. SZITUÁCIÓS JÁTÉK SEGÉDLET
12. EMBERI BINGÓLAP SEGÉDLET
13. KÖLTSÉGVETÉS TERVEZŐ SEGÉDLET
14. HÁZTARTÁSI JELLEMZŐK SEGÉDLET
15. SZERENCSEKÁRTYÁK SEGÉDLET
16. KÖLTSÉGVETÉS TERVEZŐ 2. SEGÉDLET

1. ÁLLÍTÁSPÁROK SEGÉDLET

50

1. ÁLLÍTÁSPÁR:

Minden államnak van: önálló területe, állandó lakossága, saját törvénye, címere, zászlaja, himnusza és pénzneme. **(igaz)**

Minden államnak van: önálló területe, állandó lakossága, szent állata, saját törvénye, címere, zászlaja, himnusza és pénzneme. **(hamis)**

2. ÁLLÍTÁSPÁR:

Az államnak nincs vezetője, mindenki azt csinál, amit akar. **(hamis)**

Az államnak vannak vezetői, mint például a köztársasági elnök, a miniszterelnök és a polgármesterek, akik meghatározzák a szabályokat és irányítják az országot. **(igaz)**

3. ÁLLÍTÁSPÁR:

Míg az önkormányzatok országos feladatokat látnak el, addig az állam a település életét irányítja. **(hamis)**

Míg az önkormányzat a település életét irányítja, addig az állam országos feladatokat lát el. **(igaz)**

4. ÁLLÍTÁSPÁR:

Az állam vezetőit az állampolgárok választásokon választanak meg. **(igaz)**

Az állam vezetője egy király vagy királynő, aki a trónt öröklés útján kapja meg. **(hamis)**

5. ÁLLÍTÁSPÁR:

A törvényhozás feladata, hogy új szabályokat és törvényeket alkotson. **(igaz)**

A törvényhozás feladata, hogy megbüntesse azokat, akik rosszat tesznek. **(hamis)**

6. ÁLLÍTÁSPÁR:

Az állam csak egy papíron létező fogalom, semmi köze az életünkhöz. **(hamis)**

Az állam hatással van az életünkre: az iskolára, az utakra, vagy akár arra is, hogy legyen ivóvíz. **(igaz)**

7. ÁLLÍTÁSPÁR:

A bíróságok feladata, hogy törvényeket hozzanak. **(hamis)**

A bíróságok feladata, hogy eldöntsék, ki tartotta be a törvényeket, és ki nem. **(igaz)**

8. ÁLLÍTÁSPÁR:

Az állam minden polgárért felelős, beleértve a gyerekeket is. **(igaz)**

Az állam csak a felnőttekért, idősekért felelős. **(hamis)**

9. ÁLLÍTÁSPÁR:

Az önkormányzatok csak a fővárosban működnek. **(hamis)**

Minden településnek lehet önkormányzata, hogy helyi ügyeket intézzon. **(igaz)**

10. ÁLLÍTÁSPÁR:

Az önkormányzatok azért vannak, hogy helyben döntsék el a fontos kérdéseket, például iskola, utak, szemétszállítás. **(igaz)**

Az önkormányzatok semmit nem dönthetnek el, minden kérdés az államé. **(hamis)**

11. ÁLLÍTÁSPÁR:

Az állam vezetőit mindig örökre választják meg. **(hamis)**

Az állam vezetőit meghatározott időre választják, például négy vagy öt évre. **(igaz)**

12. ÁLLÍTÁSPÁR:

Magyarország államformája köztársaság. **(igaz)**

Magyarország államformája alkotmányos monarchia. **(hamis)**

13. ÁLLÍTÁSPÁR:

Az állampolgárság azt jelenti, hogy valaki tagja egy államnak, de nincs semmilyen kötelessége, csak jogai vannak. **(hamis)**

Az állampolgárság azt jelenti, hogy valaki egy állam hivatalos tagja, amelynek jogait élvezheti, és amelynek szabályait be kell tartania. **(igaz)**

14. ÁLLÍTÁSPÁR:

Ha valaki más országban született, akkor is megszerezheti egy másik ország állampolgárságát. **(igaz)**

Ha valaki nem az adott országban született, sosem lehet annak állampolgára. **(hamis)**

15. ÁLLÍTÁSPÁR:

Közzolgáltatás az iskola, a kórház, az óvoda és a tűzoltóság. **(igaz)**

Közzolgáltatás az iskola, a kórház, a bevásárlóközpont és a rendőrség. **(hamis)**

2. KULCSSZAVAK SEGÉDLET

52

Állam fogalmához kapcsolódó kulcsszavak:

ORSZÁGOS FELADATOKAT LÁT EL

MINISZTERELNÖK

EGYENLŐ AZ ORSZÁGGAL

TÖRVÉNYHOZÁS

KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK KEZELÉSE

AUTÓPÁLYA KARBANTARTÁSA

KÖZPONTI RENDŐRSÉG IRÁNYÍTÁSA

PARLAMENTI VÁLASZTÁS

NEMZETBIZTONSÁG FELÜGYELETE

Önkormányzat fogalmához kapcsolódó kulcsszavak:

TELEPÜLÉS ÉLETÉT IRÁNYÍTJÁK

POLGÁRMESTER

EGY KERÜLET PARKJÁNAK
KARBANTARTÁSA

HELYI KULTÚRA ÉS RENDEZVÉNYEK
SZERVEZÉSE

KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁS

HELYI SZOCIÁLIS SEGÉLYEK ÉS
TÁMOGATÁSOK

HELYI RENDELETEKET ALKOT

Közös metszet:

KÖZÖSSÉG VÉDELME

5. EMBERJOGI KÁRTYÁK SEGÉDLET

54

A Konkáv Közösségi Térbe járó fiatalok által újragondolt kártyákat innen tudod letölteni: <https://www.konkavter.hu/>

6. GYERMEKJOGI KÁRTYÁK SEGÉDLET

GYERMEKJOGI KÁRTYÁK ELEKTRONIKUS ELÉRÉSE:

<https://unicef.hu/gyermekjogok>

7. GYERMEKJOGI ÁLLÍTÁSOK SEGÉDLET

Minden gyereknek, még a legkisebbnek is, joga van elmondani a véleményét az őt érintő kérdésekben.

A gyerekeknek nincs joguk részt venni a családi döntéshozásban. A szülők jobban tudják, mi a legjobb a gyerekeknek.

Csak a szókimondó és a nagyobb gyerekek vehetnek részt a döntések meghozatalában.

Azoknak a gyerekeknek, akik valamilyen módon összetűzésbe kevertek a törvénnyel, semmilyen döntésbe nincs joguk beleszólni.

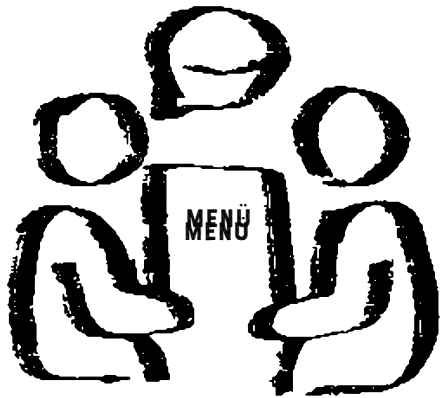
Az iskolai részvétel azt jelenti, hogy sokat beszélhetünk az órán.

A gyerekeknek minden nap kellene, hogy legyen idejük játékra és pihenésre.

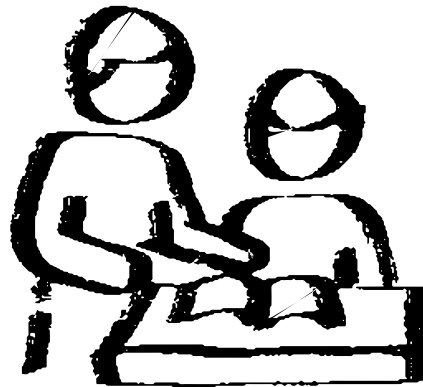
Egy gyerek jobban tudhatja, mire van szüksége, mint egy felnőtt.

Csak a szorgalmas tanulók érdemlik meg, hogy megkérdezzék őket.

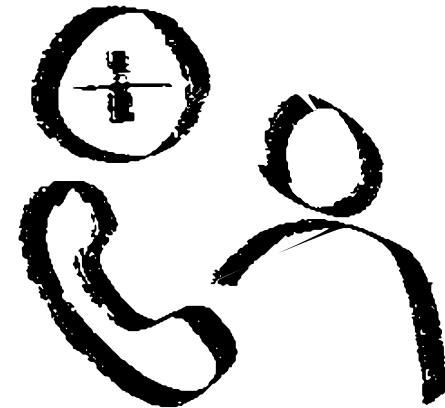
A gyerekek is tudnak felelősségteljesen dönteni.

AZ ISKOLAI DIÁKÖNKORMÁNYZATON KERESZTÜL MEGVÁLTOZTATTÁK A MENZÁN A MENÜT. A DIÁKOK JELEZTÉK, HOGY SZERETNÉNEK FINOMABB ÉS VÁLTOZATOSABB ÉTELEKET, EZÉRT KÖZÖSEN MEGBESZÉLTÉK A LEHETŐSÉGEKET, ÉS JAVASLATOT TETTEREK A VÁLTOZTATÁSRA.

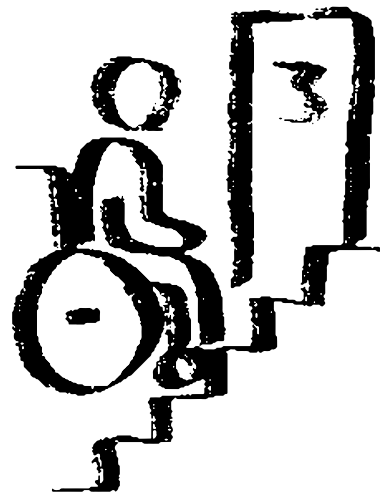
A MATEK TANÁROD KÜLÖN SEGÍT DÉLUTÁNONKÉNT FELKÉSZÜLNI A DOLGOZATOKRA, MERT NEHEZEN MEGY A TANANYAG. MEGBESZÉLTÉTEK, HOGY HETENTE EGYSZER EGYÜTT GYAKOROLTOK, ÍGY TÖBB FIGYELMET KAPSZ, ÉS JOBBAN MEGÉRTHETED A FELADATOKAT.

A HÁZIORVOS MINDIG ELÉRHETŐ, HA BETEG VAGY. AMIKOR BETEG LESZEL, AZ ORVOS IDŐPONTOT AD, ÉS BIZTOSÍTJA, HOGY IDŐBEN MEGKAPD A SZÜKSÉGES KEZELÉST.

EGY GYEREKET A CSALÁDJA NEM
ENGEDI ISKOLÁBA JÁRNI, MERT DOL-
GOZNI KELL A KÖZELI ÜZEMBEN.

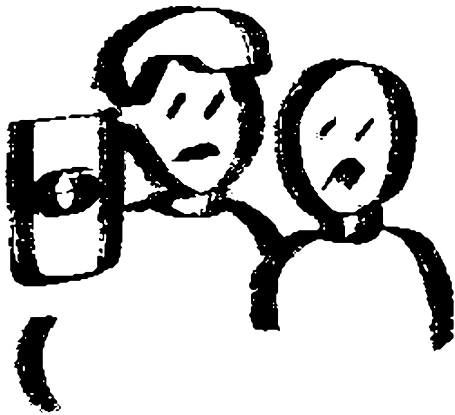
EGY MOZGÁSSÉRÜLT DIÁK NEM TUD
BEMENNI A HARMADIK EMELETI IN-
FÓTEREMBE, MERT NINCΣ AZ ISKOLÁ-
BAN LIFT.

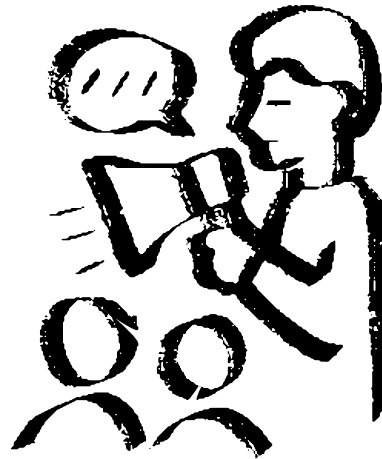
A FOGLALKOZÁS ELSŐ NAPJÁNKÖZÖ-
SEN ÍRTUK ÖSSZE A SZABÁLYOKAT.

8. ÉLETHELYZET KÁRTYÁK SEGÉDLET

58

EGY OSZTÁLYTÁRSAD TITOKBAN
LEFOTÓZ TESI ÓRÁN, MAJD ENGE-
DÉLY NÉLKÜL FELTÖLTİ A KÉPET A
KÖZÖSSÉGI MÉDIÁRA.

AZ OSZTÁLYFÖNÖK HANGOSAN, MÁ-
SOK ELŐTT MONDJA EL, HOGY MIÉRT
HIÁNYOZTÁL AZ ISKOLÁBÓL.

TANULÁSHOZ / OKTATÁSHOZ VALÓ JOG

VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSHOZ VALÓ JOG

EGÉSZSÉGHEZ ÉS EGÉSZSÉGES ÉLETHEZ VALÓ JOG

VÉDELEM AZ ERŐSZAKTÓL, BÁNTALMAZÁSTÓL

JÁTÉKHOZ, PIHENÉSHEZ VALÓ JOG

CSALÁDBAN VALÓ NEVELKEDÉS JOGA

MAGÁNÉLETHEZ ÉS SZEMÉLYES ADATOK VÉDELMEHEZ VALÓ JOG

EGYENLŐ BÁNÁSMÓD / DISZKRIMINÁCIÓ TILALMA

RÉSZVÉTEL A DÖNTÉSEKBEN, AMIK ÉRINTENEK

VALLÁS- ÉS MEGGYÖZŐDÉSSZABADSÁG

KÜLÖNLEGES VÉDELEM A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐK SZÁMÁRA

KIADÁS

Az a pénz, amit elköltesz valamilyen termékre vagy szolgáltatásra.; Kifizeted a fagyit a boltban.; átutalást, vagy készpénz kifizetés; pénzállomány a kiadás összegével csökken

JÖVEDELEM

Az a pénz, amit kapsz munkáért vagy más forrásból.;
A szüleid fizetést kapnak.; ösztöndíj

FOGYASZTÓ

Aki vásárol, és használ termékeket vagy szolgáltatásokat.; Veszél egy csomag chipset a sarki abc-ben.;
Túlságosan megnőtt a hajad, ezért elmész fodráshoz.

TERMELOŐ

Aki előállít valami terméket vagy szolgáltatást nyújt.; pékség; nagycégek, kisvállalkozók

SZÜKSÉGLET

Amire az élethez tényleg szükséged van.;
étel; víz; lakhatás

VÁGY

Amit szeretnél, de nem feltétlenül alapszükséglet.; új iPhone, csoki, jogosítvány megszerzése

BANKSZÁMLA

Egy biztonságos hely a bankban, ahol a pénzedet tárolják; pénzügyi szolgáltatás.

BANKKÁRTYA

Kiveszel pénzt ATM-ből; készpénzfizetést helyettesítő eszköz; Egy műanyag kártya, amivel a saját pénzedhez férsz hozzá.

HITELKÁRTYA

speciális bankkártya; olyan kártya, amellyel a banktól kölcsön pénzt kaphatsz, de azt utána vissza kell fizetned,

HITEL

A bank pénzt ad neked kölcsön, amit később vissza kell fizetned – általában több részletben, kamattal együtt. Új telefont szeretnél, de nincs rá elég pénzed. A bank segít, de cserébe többet kell visszafizetned, mint amennyit kaptál; Bevásárlás részletre; Munkáshitel, Diákhitel

Egy nyári vitorlástúrán vesztek részt, amikor hirtelen vihar tör ki, és a hajótok felborul a hatalmas hullámokban. Sikerül kiúsznotok egy lakatlan szigetre, de teljesen kimerülten, átfázva érkeztek a partra. Nem tudjátok, meddig kell ott maradnotok, és csak néhány felszerelést tudtatok megmenteni. Most együtt kell kitalálnotok, hogyan éltek túl ebben az ismeretlen környezetben....

Feladat: TÚLÉLNI A KATASZTRÓFÁT!!!

Ezek a kérdések segítenek elindulni:

1. Mire van leginkább szükségetek ahhoz, hogy életben maradjatok a szigeten? (Gondoljatok evésre, ivásra, melegre, biztonságra stb.)
2. Milyen dolgokra van szükségetek ahhoz, hogy ezeket megszerezzétek? (Például: eszközök, alapanyagok, segédeszközök – amik segítenek főzni, védekezni stb.)
3. Mi az, amitek van? Mit találtatok a hajó maradványaiban? Mit ad a sziget? Miben jók az emberek a csapatban?
4. Mit fogtok készíteni vagy csinálni először? (Mi a legfontosabb dolog, amit meg kell oldani? Pl. menedék, víz, tűz, étel?)
5. Hogyan fogtok együtt dolgozni? (Lesz-e valaki vezető? Közösén döntötök? Ki mit csinál?)
6. Hogyan osztjátok el azt, amit sikerült megszerezni? (Mindenki ugyanannyit kap? Vagy máshogy döntötök? Ki hozza meg ezeket a döntéseket?)
7. Mi történik azzal, aki nem csinál semmit?

Környezeti jellemzők:

homokos, sziklás part

a sziget belsejében hegyvidéki környezet

sűrű fenyőerdők

forró nyár, gyakori záporok

reggel és este köd

változékony időjárás

őzek, nyulak, sirályok, sasok, halak és kagylók is vannak

vízforrást is találtak

Megmentett felszerelés:

1 db iránytű

2 db esőkabát

1 db doboz gyufa

3 db kés

3 db mentőmellény

2 db evező

1 db kis fejsze

nedves ruhák (ami rajtatok van)

12. EMBERI BINGÓ SEGÉDLET

64

TALÁLJ VALAKIT, AKI SEGÍTETT MÁR OTTHON PÉNZT BEOSZTANI	TALÁLJ VALAKIT, AKI AZT ÁLLÍTJA MAGÁRÓL, HOGY JÓL BÁNIK A PÉNZZEL	KERESS VALAKIT, AKI TUD MONDANI EGY DOLGOT, AMIT OTTHON KÖZÖSEN „TERMELNEK”
TALÁLJ VALAKIT, AKI ADOTT MÁR KÖLCSÖN PÉNZT	TALÁLJ VALAKIT, AKI HALLOTT MÁR A HITELRŐL	TALÁLJ VALAKIT, AKI GYŰJT VALAMIRE
TALÁLJ VALAKIT, AKI JÁTSZOTT MÁR MONOPOLYT	BINGO	TALÁLJ VALAKIT, AKI VÁSÁROLT MÁR VALAMIT ONLINE
TALÁLJ VALAKIT, AKI SZERETNE VÁLLALKOZÁST INDÍTANI	TALÁLJ VALAKIT, AKI TUD OLYAN DOLGOT MONDANI, AMIT PÉNZ NÉLKÜL IS MEG LEHET SZEREZNI	TALÁLJ VALAKIT, AKI TUDJA, MIRE KÖLTENÉ EL AZ ELSŐ SA- JÁT KERESÉTÉT
TALÁLJ VALAKIT, AKI INKÁBB GAZDÁLKODJ OKOSANT JÁTSZANA, MINT MONOPOLYT	TALÁLJ VALAKIT, AKI FELTUDJA SOROLNI MILYEN KIADÁSAI LE- HETNEK EGY HÁZTARTÁSNAK	TALÁLJ VALAKIT, AKI MÁR DOLGOZOTT AZ ÉLETÉBEN

KIADÁSOK

LAKHATÁS (LAKBÉR ÉS REZSI VAGY CSAK REZSI)

REZSI: VILLANY-, GÁZ-, VÍZSZÁMLA, FÜTÉSI KÖLTSÉGEK

KÖZLEKEDÉS

EGÉSZSÉG

RUHÁZAT

SZÓRAKOZÁS

MEGTAKARÍTÁS (AMIT FÉLRE TESZTEK)

14. HÁZTARTÁSI JELLEMZŐK SEGÉDLET

66

1. csoport: Háztartási jellemzők

Családtagok száma: 1 szülő, 2 gyerek

Kenyérkereső: 1 szülő dolgozik főállásban, idősebbik gyermek 16 éves, ezért részmunkaidőben diákmunkát végez

Ingatlan: Albérletben lakik a család, így a lakhatásnál a rezsi költségek mellett lakbért is fizet a lakás tulajdonosának.

Közlekedés lehetőségei: A háztartás nem rendelkezik autóval. Tömegközlekedést használják. A család 3 tagjából két főnek kell bérletet vennie. A szülő felnőtt bérletet használ, a 16 éves gyermek pedig kedvezményes bérletet.

2. csoport: Háztartási jellemzők

Családtagok száma: 2 szülő, 2 gyerek

Kenyérkereső: Az egyik szülő főállásban dolgozik, a másik pedig részmunkaidőben.

Ingatlan: A család saját tulajdonú lakásban élnek, így a lakhatásnál csak rezsi költséget kell fizetniük.

Közlekedés: A család rendelkezik egy családi autóval, így a gyerekek és a főállásban dolgozó szülő autóval közlekednek az iskolába, munkába. A részmunkaidőben dolgozó szülő pedig otthonról dolgozik.

VÁRATLAN KIADÁS!

ELROMLOTT A
MOSÓGÉP, EZÉRT
ÚJAT KELLETT
VENNETEK.

-30%

VÁRATLAN KIADÁS!

A NYÁRI LOVASTÁBOR
ELŐTT A GYEREKEK
KINÖTTÉK A LOVAS
CSIZMÁJUKAT.
SÜRGÖSEN ÚJAT
KELL VENNI!

-15%

A BUSZBÉRLET ELVESZETT...

SÜRGÖSEN ÚJAT
KELL VENNI, NEHOGY
MEGBÜNTESSEN AZ
ELLENŐR.

-5%

**TÖNKREMENT
AZ AUTÓ...**

EL KELL VINNI
SZERELŐHÖZ.

-25%

**TALÁLTOK EGY
AKCIÓS
KUPONFÜZETET,**

ÉS OLCSÓBBAN
VÁSÁROLTOK BE. EZ
AZ ÉLELMISZERNÉL:

+10%

**A HÉTVÉGI
MOZIZÁSNÁL
KAPTATOK
CSALÁDI
KEDVEZMÉNYT**

ÍGY A
SZÓRAKOZÁSNÁL EZ:

+5%

**ELADTÁTOK
FACEBOOK
MARKETPLACEN
A GYEREKEK
RÉGI JÁTÉKAIT.**

A MEGTAKARÍTÁSNÁL
EZ:

+5%

16. KÖLTSÉGVETÉS TERVEZŐ 2. SEGÉDLET

70

PROGRAM NEVE:	
RÉSZTVEVŐK SZÁMA (+KISÉRŐK)	
PROGRAM IDŐTARTAM (EGÉSZ NAPOS VAGY FÉLNAPOS)	
HELYSZÍN	
UTAZÁSI KÖLTSÉGEK (HOGYAN JUTUNK ODA?)	
BELÉPŐ ÁRA A TERVEZETT LÉTSZÁMMAL	
SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK PLUSZBA (DARABSZÁMA ÉS ÖSSZEGE)	
ÖSSZESEN:	